

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
Ректор НУБіП України
С. Ніколаєнко
10 грудня 2019 р.

Завдання

для I туру Всеукраїнської олімпіади НУБіП України 2020 року
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Голова предметно-методичної комісії

 Т.Ф. Семашко

Київ – 2019

**Анкета учасника I туру
Всеукраїнської олімпіади НУБіП України 2020 року
з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**

Прізвище

Ім'я

По батькові

Адреса

проживання

**Назва та адреса
закладу освіти**

Номер тел.

E-mail

Частина I (базовий рівень)

(15 завдань, одна правильна відповідь на завдання)

Завдання 1–15 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на вашу думку, варіант відповіді (оцінка за правильно виконане завдання – 2 бали).

1. Позначте рядок, у якому всі слова стоять в алфавітному порядку:

- А. Зв'язок, здоров'я, здібний, здужати;
- Б. Інтер'єр, інтернет, інструктор, індустрія;
- В. Лист, лінгвіст, ліпити, лірика;
- Г. Освіта, осколок, отаман, основа.

Відповідь: _____

2. Апостроф пишеться в усіх словах рядка:

- А. Львів..янин, підрум..янений, з..являтися, ф..юзеляж;
- Б. Пів..яблука, марнослів..я, скип..ятити, без..ініціативний;
- В. Торф..яний, між..ярусний, кон..юнктура, дев..яносто;
- Г. Лук..яненко, Св..ятослав, Мар..яна, Карп..юк.

Відповідь: _____

3. Виділіть рядок, у якому всі іменники в родовому відмінку однини мають закінчення -а:

- А. Автомобіль, сюжет, квадрат, долар;
- Б. Студент, грам, жовтень, атом;
- В. Понеділок, Харків, дизель, виняток;
- Г. Ясен, Чигирин, бензин, галас.

Відповідь: _____

4. Правильно узгоджений числівник з іменником у реченні:

- А. Квартет утворюють чотири виконавці.
- Б. До редакції надійшло два сценарія.
- В. Для вистави слід використати чотирьох прожекторів.
- Г. Батальні сцени фільму знімали два з половиною місяців.

Відповідь: _____

5. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

- А. Військово/морський, сліпучо/білий, глибоко/змістовний;
- Б. Суспільно/політичний, густо/синій, жовто/гарячий;
- В. Музично/хоровий, глибоко/думний, вічно/юний;
- Г. Історико/архітектурний, зерно/трав'яний, гірко/солоний.

Відповідь: _____

6. Позначте рядок, у якому всі прислівники пишуться разом:

- А. На/жаль, у/розтіч, по/ночі, на/похваті;
- Б. За/світла, в/щертъ, на/провесні; до/речі,
- В. Спід/лоба, на/двоє, по/змосі, з/надвору;
- Г. На/взнак, в/подовж, на/виворіт що/духу.

Відповідь: _____

7. Граматично правильно утворено словосполучення:

- А. Виплатити по сто гривень;
- Б. Програміст по професії;
- В. Відправити по пошті;
- Г. Подорожувати по європейським країнам.

Відповідь: _____

8. Позначте складне речення, у якому не потрібно ставити розділовий знак:

- А. Дунув вітер понад ставом і сліду не стало.
- Б. Або не сокіл я або спалила мені неволя крила.
- В. Вдалині хиталися дерева і синів задуманий прибій.
- Г. То сонце прогляне з-за хмари то знову насяде туман.

Відповідь: _____

9. Позначте складносурядне речення:

- А. Я пам'ятаю вчительку мою, просту і скромну, і завжди спокійну.
- Б. Гей ви, далі ясні, безкінечні й сині, як чудесно в світі молодому жить.
- В. Вмирає все в житті, та не вмирає слово.
- Г. Заграй, сивий Дніпре, вітрами подми, щоб бачили ми твої хвилі ревучі.

Відповідь: _____

10. Зачинателем нової української літератури був:

- А. Тарас Шевченко;
- Б. Іван Вишенський;
- В. Григорій Сковорода;
- Г. Іван Котляревський.

Відповідь: _____

11. На могилі Григорія Сковороди викарбувано напис:

- А. «Смерть не страшна тому, в кого совість, як чистий кришталь»;
- Б. «Одна річ – єпископський жезл, інша річ – пастуша сопілка»;
- В. «Світ ловив мене, але не спіймав»;
- Г. «Всякому місту звичай і права».

Відповідь: _____

12. Ім'я цього письменника було широко відоме в Європі, його було висунуто на Нобелівську премію, однак він не дожив до неї кілька місяців. Це:

- А. Михайло Коцюбинський;
  - Б. Іван Франко;
  - В. Панас Мирний;
  - Г. Іван Карпенко-Карий.
- Відповідь: _____

13. З чим порівнює І. Багряний поїзд, що мчить на схід?
- А. З вітрильником;
  - Б. З конем;
  - В. З драконом;
  - Г. З тигром.
- Відповідь: _____

14. Як склалася доля «України в огні»?
- А. Була заборонена;
  - Б. Була перекладена іноземними мовами;
  - В. Отримала державну премію;
  - Г. Отримала приз на Канському кінофестивалі.
- Відповідь: _____

15. У жанрі колискової пісні написано вірш:
- А. «Ви знаєте, як липа шелестить» П. Тичини;
  - Б. «Любіть Україну» Володимира Сосюри;
  - В. «Пісня про рушник» Андрія Малишка;
  - Г. «Лебеді материнства» Василя Симоненка.
- Відповідь: _____

Частина 2 (середній рівень)

(10 завдань, кілька правильних відповідей)

У завданнях 16–25 до рядків інформації, позначених БУКВОЮ, виберіть один правильний, на вашу думку, варіант, позначений ЦИФРАМИ. Цифрі 1 має відповідати вибраний вами перший факт, цифрі 2 – другий, цифрі 3 – третій і т.д.

(максимальна оцінка за правильно виконане завдання – 4 бали)

16. Утворіть граматично правильні словосполучення:
- А. Згідно
  - Б. Відповідно
  - В. Керуючись
  - Г. Усупереч
- 1. Наказам;
  - 2. Наказами;
  - 3. До наказів;
  - 4. З наказами.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

17. Установіть відповідність між характеристикою речення та прикладом.

А. Складносурядне речення:

1. Сонце блищить і горить, гаї зеленіють, садки зацвітають.

Б. Складнопідрядне речення:

2. Ти до мене прийшла не із казки чи сну, і здалося мені, що стрічаю весну.

В. Складне безсполучникове речення:

3. Погода стояла тепла й сонячна, так що шибки на вікнах аж миготіли.

Г. Складне речення з різними видами зв'язку:

4. Небо вже геть розмерзлося, і тепер його було видно наскрізь.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

18. Доберіть до фразеологізмів антоніми:

А. Як на долоні.

1. Як свиня на коня.

Б. Як камінь під гору котити.

2. Як у тумані.

В. Як бджіл у вулику.

3. Як у ката сліз.

Г. Як дві краплі води.

4. Як Сірку муху з'їсти.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

19. Доберіть приклад до кожного виду речення:

А. Означено-особове.

1. Пахне гіркотою осені.

- Б. Неозначено-особове. 2. Раніше в Україні на щодень пекли житній хліб.
- В. Узагальнено-особове. 3. Чесне діло роби сміло.
- Г. Безособове. 4. Сади свій сад, плекай свої надії.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

20. Доберіть приклад до кожної з груп вставних слів за значенням:

- А. Вказівка на джерело повідомлення. 1. Весна, на диво, була рання.
- Б. Зв'язок з попередньою думкою. 2. Навпаки, у рухах спортсмена відчувається впевненість.
- В. Невпевненість, припущення. 3. Тихі води, кажуть, найглибші.
- Г. Емоційне ставлення до змісту висловленого. 4. Здається, сама ця тиша ночі повинна врівноважувати душу.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

21. Установіть відповідність між назвою та жанром твору:

- А. Микола Куліш. «Мина Мазайло»; 1. Поема
- Б. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»; 2. Комедія
- В. Олесь Гончар. «Залізний острів». 3. Роман
- Г. Тарас Шевченко. «Катерина». 4. Новела

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

22. Установіть відповідність між персонажами та назвами художніх творів.

А. Родина Половців;	1. «Тронка» Олесея Гончара;
Б. Родина Запорожців;	2. «Тигролови» Івана Багряного;
В. Родина Тоні Горпищенко;	3. «Україна в огні» Олександра Довженка;
Г. Родина Сірків.	4. «Вершники» Юрія Яновського.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

23. Установіть відповідність між назвою та жанром (жанровим різновидом) твору.

А. «Лісова пісня».	1. Роман у віршах.
Б. «Мина Мазайло».	2. Повість.
В. «Маруся Чурай».	3. Драма-феєрія.
Г. «Тіні забутих предків».	4. Комедія.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

24. Установіть відповідність між віршованими рядками та їх авторами:

А. Ліна Костенко.	1. Можна вибрати друга і по духу брата, Та не можна рідну матір вибирати;

Б. Василь Симоненко.

2. Ви знаєте, як сплять старі гаї?
Вони все бачать крізь тумани.
Ось місяць, зорі, солов'ї...
«Я твій» – десь чують дідугани,
А солов'ї!..
Та ви вже знаєте, як сплять гаї!

В. Павло Тичина.

3. Я візьму той рушник, простелю, наче
долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до
болю:
І дитинство, й розлука, і вірна любов.

Г. Андрій Малишко.

4. Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони зненацька причаїлись,
коли не знаєш, з чого їх почать,
бо всі слова були уже чиймись.

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

25. Установіть відповідність між письменником і його висловлюванням.

А. Остап Вишня.

1. «Сцена ж мій кумир, театр – священний храм для мене!.. В театрі грати повинні тільки справжню літературну драму, де страждання душі людської тривожить кам'яні серця...»

Б. Іван Карпенко-Карий.

2. «Страшно подумати, що народ, котрий настільки активно брав участь у подіях роду людського, не в змозі був розповісти про своє життя в історичному романі...»

В. Пантелеймон Куліш.

3. «Треба – любити людину. Більше, ніж самого себе. Тільки тоді ти маєш право сміятися. І тоді людина разом з тобою буде сміятися... із себе, із своїх якихось хиб, недоліків...»

Г. Іван Багряний.

4. «Я повернуся до своєї Вітчизни з мільйонами своїх братів і сестер, що перебувають тут в Європі і там по сибірських концтаборах, тоді, коли

тоталітарна кривава більшовицька система буде знесена так, як гітлерівська...».

Відповідь:

А	
Б	
В	
Г	

Частина 3 (високий рівень)
(3 завдання, відкриті питання)

26. (Максимально за виконане завдання – 6 балів). Визначте один із запропонованих варіантів, у якому можна утворити:

а) складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним. Утворіть і запишіть складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним.

А. Біля осокорів, де він зустрів свою долю, ...

Б. Як сьогодні пам'ятаю той день у школі, коли ...

В. З дороги видно було, як ...

Г. Від маяка в море виходила піщана коса, яка ...

Відповідь:

б) складнопідрядне речення з підрядним означальним. Утворіть і запишіть складнопідрядне речення з підрядним означальним.

А. Ці місця стали для них дорогими уже тому, що ...

Б. Найбільше люблю пору, коли ...

В. Моєму серцю снився ти, як ...

Г. Погода стояла сонячна, так що ...

Відповідь:

в) складнопідрядне речення з підрядним мети. Утворіть і запишіть складнопідрядне речення з підрядним мети.

А. Журяться квіти, що ...

Б. Листя тріпотіло на деревах уздовж шляху, дарма що ...

В. Настане час, коли ...

Г. Зростає невпинно, працею натхненно, щоб ...

Відповідь:

---

27. (Максимально за виконане завдання – 6 балів).

а) У рядках роману Ліни Костенко «Маруся Чурай» «слова самі на голос навертали, як сльози навертаються на очі» використано:

- А. Гіперболу;
- Б. Метонімію;
- В. Аллегорію;
- Г. Порівняння.

Відповідь:

б) Прийом антитези відсутній у рядку:

- А. Наш батько з тих, що умирали перші,
А Гриць Бобренко – з тих, що хочуть жить.
- Б. Моя любов чолом сягала неба,
А Гриць ходив ногами по землі.
- В. Чи він мені, чи я йому – нерівня.
Нерівня душ – це гірше, ніж майна!
- Г. Історії ж бо пишуть на столі.
Ми ж пишем кров'ю на своїй землі.

Відповідь:

г) Драма-феєрія «Лісова пісня» – зразок

- А. Сентименталізму;
- Б. Класицизму;
- В. Реалізму;
- Г. Неоромантизму.

Відповідь:

---

28. (Максимально за виконане завдання – 18 балів). На місці крапок поставте потрібні букви. Розкрийте дужки і правильно запишіть слова, правильно розставте розділові знаки. Слова, подані курсивом, запишіть українськими відповідниками. Нижче запишіть відредагований текст.

У *любої* людини буває такий ден..., коли вперше радієш сонцю коли вперше деревами *радуєшся* збагнувши що вони гарні коли тихі радощі, збудж...ні в душі красою листка чи п...люстки, (в)перше п...р...ходять у здивування а здивування – в таке почуття, яке за *браком* точнішого слова назвати можна щастям. Такі дні здається більшість людей переживає (в)д...тинстві. До таких днів ми поверта...мося спогадами. І нема (в, у) світі

з...ленішої левачи як та через яку біліла твоя перша стежка до школи, і
деревини *більш кращої* нема, як та, (в, у) якій ти вперше впізнав ж...ве єство,
і сонця ласкавішого нема, як те яке ти хотів підняти, немов бл...скучий
таріль, із голубого дна калабані.

Підпис учасника _____

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

відповідей на тестові завдання

Всеукраїнської олімпіади НУБіП України 2020 року

з української мови та літератури

Метою тестування є перевірка відповідності знань, умінь і навичок учнів загальноосвітніх шкіл програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості.

Оцінювання знань здійснюється за шкалою від 0 до 100 балів.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання учасник отримує **2 бали**. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 учасник отримує 30 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується 10 завдань на встановлення відповідності, правильної послідовності, багатоваріантні питання з кількома правильними відповідями. За правильне розв'язання одного питання учасник може отримати **1, 2, 3 або 4 бали** – 1 бал за кожен правильно визначений елемент. Послідовність оцінюється визначеною кількістю балів лише за умови повністю правильної відповіді. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини другої – 30 балів.

У **частині 3** (високий рівень) пропонується 3 питання у відкритій формі з розгорнутою відповіддю або складні тестові завдання (26 і 27 – по 6 балів, 28 – 18 балів). За завдання частини 3 учасник максимально отримує 30 балів.

Відсутність відповіді оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи, – 100 балів.

Предметно-методична комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних учасником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 0 до 100, а мінімальна кількість балів, що дозволяє брати участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади НУБіП України 2020 року з української мови та літератури, повинна складати 75 балів.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.